

Phẩm 58: TƯỚNG CỦA VỊ

Vị có các tên gọi là: Ngọt, chua, mặn, cay, đắng và lạt. Các vị này đều tùy theo vật mà có sự sai khác, chẳng phải do bốn đại sai lệch nhiều mà có. Ví như nói đất nước nhiều nên ngọt. Điều này không đúng. Vì vị ngọt có vô lượng khác biệt, phải biết vật sinh ra là đã sẵn có sự sai khác.

Hỏi: Có thầy thuốc bảo: Chỉ có sáu vị. Việc này thế nào?

Đáp: Không giới hạn ở sáu vị. Vì sao? Vì hoặc hai vị hợp lại, hoặc ba, hoặc bốn, như vậy nhiều vô số. Chẳng phải do ngọt-chua hợp lại, mà gọi là vị ngọt chua, vị ngọt chua hòa hợp thì lại sinh ra vị khác, cứ như vậy đến vô lượng vị.

Lại tùy theo thể tục, mà các vị có sự sai khác, như người cho là ngọt, thì gọi là ngọt. Khi các vị thành thực, thì đều tự nương nhau, như khi vị ngọt thành thực hoặc ngọt, hoặc biến đổi khác. Các vị khác cũng vậy. Thế nên biết, các pháp có năng lực như vậy, chứ chẳng phải chỉ sáu vị mà thôi!

Phẩm 59: TƯỚNG CỦA XÚC

Xúc có tên gọi là cứng, mềm, nặng, nhẹ, mạnh yếu, nóng, lạnh, trơn, rít, khô, ướt, khinh an, mệt nhọc, chẳng mệt mỏi, bệnh hoạn, lành mạnh, lạnh lợi, đần độn, biếng nhác, mê muội, đầu đầu nhức xương, rên rỉ, đối khát, no nê, thêm thường, chẳng thêm, mờ mịt..

Hỏi: Có người nói xúc có ba thứ: Lạnh, nóng và không lạnh không nóng. Việc này thế nào?

Đáp: Đối với cứng, thì sinh biết. Nếu lìa cứng, thì không biết lạnh nóng.

Hỏi: Phái Ưu-lâu-khư cho rằng: Tiếp xúc với đất thì không lạnh không nóng. Tiếp xúc với gió cũng vậy. Xúc với nước thì lạnh. Xúc với lửa thì nóng. Việc này thế nào?

Đáp: Như trước đã nói, không có tính quyết định, nghĩa là bơ nhất định lạnh, bạch lạp không nóng. Với lại trước đã nói, có ba xúc. Nếu gió là khách, thì gió không có xúc riêng biệt. Thế nên không có tướng nhất định. Lại như trong nước ấm, thì tướng lạnh chẳng thể có. Thế nên nước chẳng phải nhất định tướng lạnh.

Hỏi: Trong nước ấm có tướng lạnh quá ít, mà tính nóng trội hơn, nên không biết được. Làm sao biết được? Nếu năng lực của lửa (tính nóng) hết, thì nước trở lại lạnh?

Đáp: Bạch lạp, bơ và vật cứng, khi hợp với lửa, thì chảy. Nếu tướng cứng không mất, mà có tướng chảy, thì tướng cứng tức là tướng chảy. Nếu mất tướng cứng, mà có tướng chảy thế thì xúc lạnh đã diệt mất, rồi lại sinh xúc lạnh. Như xúc với đất thì không lạnh không nóng, khi hợp với lửa mà xúc nếu chẳng bị mất, thì chẳng được gọi là thành thực rồi biến đổi. Nếu mất xúc này lại sinh xúc khác thì như vậy mới là xúc lạnh mất, rồi lại sinh xúc lạnh. Nếu vậy thì các thực thể (Cầu Na) trong nước, cũng nên thành thực rồi biến đổi. Ông nói ngược lại là bị che thì có lỗi. Vả lại pháp sinh tướng trái nhau, nên các tướng vô thường. Như lửa hợp nên tướng cỏ diệt mất tiêu. Nếu xúc nóng che lấp xúc lạnh, thì người ta cũng có thể nói, tướng sữa không diệt đi, chỉ do tướng bơ che khuất, thế nên không thể được. Hoặc ông cho là, không thấy sữa nhưng cuối cùng trở lại thành sữa, thì tất nhiên không có sự thành thực rồi biến đổi. Vì sao? Vì sinh tử từ vô thủy đến nay, vật gì mà chẳng bị lửa thiêu cháy? Cũng thấy trong đất có thể có được bùn, phải biết là cũng do thành thực rồi biến đổi mà có sự trở lại. Do vậy biết, sự thành thực rồi biến đổi, là chẳng phải thường, không có sự trở lại. Như vậy, thì lạnh mất trở lại sinh xúc lạnh. Hoặc có hợp cùng với lửa, thì sắc đen diệt mất, trở lại sinh sắc đen, sắc đỏ tiêu đi, trở lại sinh sắc đỏ. Như vậy, xúc lạnh diệt rồi, lửa trở lại sinh thì điều đó có lỗi gì? Như pháp Vệ-thế-sư nói: Chỉ có đất mới có tướng thành thực rồi biến đổi, còn trong nước không có. Nhưng có thầy thuộc lại cho rằng, nếu uống thuốc nóng, thì có kết quả khác. Nếu trong nước nóng, sắc không mất, thì đâu có quả khác. Thế nên phải biết là nước... cũng có tướng thành thực rồi biến đổi. Như lửa đốt cháy vật, làm mất đi tướng gốc, nên mới có tướng khác. Vậy nên biết, vật có tướng khác. Nước cũng như vậy. Các tướng trái nhau, nên vô thường, như nước có thể diệt lửa, lửa cũng có thể tiêu hủy nước. Năng lực của lửa, không vật gì không tiêu diệt được, huống nữa là hợp với nước, mà xúc lạnh không diệt? Vậy nên Kinh Vệ-thế-sư nói: Nước quyết định lạnh. Việc này không đúng.
